

Inhoud

VASTE PLANTEN

Zaai- en stekmedium

Organische stof

Compost

Mest uitrijden

Zuurregeling

CIMICIFUGA

Vermeerdering

PRIMULA

Botrytis

SEDUM

Larve gegroefde lapsnuitkever

LELIE

Plantgoedontsmetting

Kali op maat

Plantgoed planten

Afbehandelde schubben planten

HYACINT

Virus

NARCIS

Selectie Tête-à-Tête op meerbloemigheid

TULP

Kwade grond

IRIS

Strepenziek

ANEMONE CORONARIA

Rhizoctonia solani

DAHLIA

Zwarte bladtoppen en ruw stek

KROKUS

Selectie op het veld

Stikstofbemesting soort/speciekrokus op zand

GLADIOOL

Sorteren van pitten

Sorteren van kralen

NARCIS

Strijken van het gewas

LELIE

Bladaaltjes

GEWASBESCHERMING

Spuitsoppen

Voorkom resistentie

BODEM/BEMESTING

Perceelkeuze

TECHNIEK

Standaardisatie fust

Samengesteld door de adviseurs van Delphy

Vaste planten, tel. 0172-21 28 27

Bloembollen & bolbloemen, tel. 0252-68 85 41

Vaste planten algemeen

Zaai- en stekmedium

Gebruik voldoende luchtig zaai- en stekmedium, maar stem de kwaliteit af op de omstandigheden op het bedrijf. Luchtig stekmedium geeft minder kans op rot, maar droogt ook sneller uit. Het aantal gaten per tray is bepalend voor het mengsel: in een 40-gaats tray kan er bijvoorbeeld een luchtiger mengsel worden gebruikt dan in een 160-gaats tray. Verder is van belang of gewassen snel of langzaam bewortelen. Bepaal in overleg met een adviseur welk mengsel het best pas bij de omstandigheden.

Organische stof

Voer op lege percelen voldoende organische stof aan om de bodemvruchtbaarheid op peil te houden. Op de meeste bemestingsmonsters staat tegenwoordig een organischestofbalans. Daarop staat hoeveel effectieve organische stof nodig is om het gehalte op peil te houden. Op zandgronden met weinig organische stof staat ook wel aangegeven moet worden aangevoerd om het organische stofgehalte met 0,1% te verhogen. Het op peil houden of zelfs verhogen van de organische stof is echter niet eenvoudig omdat de aanvoer van diverse producten wordt beperkt door regels vanuit de mestwetgeving. Maak daarom een plan. Aanvoerbronnen zijn organische mest en compost maar bijvoorbeeld ook gewasresten die achterblijven of groenbemesters die worden ingewerkt.

Compost

Het gebruik van compost is gunstig voor de aanvoer van organische stof. Het bevat veel effectieve organische stof per ton gewicht en er geldt een fosfaatvrije voet. Dit betekent dat 50% van de gebruikte hoeveelheid fosfaat niet meetelt voor de mestwetgeving, met een bovengrens van 3,5 gram per kilo droge stof. Wees bij het gebruik van compost wel kritisch op de kwaliteit. Gebruik bij voorkeur gecertificeerd materiaal. Een keurmerk als Keurcompost heeft verschillende klassen en biedt bepaalde kwaliteitsgaranties. Compost moet vrij zijn van verontreinigingen, zoals glas en plastic. Kijk daarnaast naar de hoeveelheid zware metalen, de EC en de hoeveelheid kalk in de compost.

Mest uitrijden

Let bij uitrijden van dierlijke mest op de uitrijperiodes. Van 16 februari tot 15 september mag drijfmest worden uitgereden op bouwland. Drijfmest uitrijden is goedkoop of levert zelfs geld op, maar vanwege de organischestofvoorziening heeft het gebruik van vaste mest of compost de voorkeur. Vaste mest mag uitrijden op zandgrond vanaf 1 februari tot 1 september. Op klei en veengronden is het uitrijden van vaste mest jaarrond toegestaan. Rijd echter geen mest uit als de bodem geheel of gedeeltelijk is bevroren, of geheel of gedeeltelijk bedekt met sneeuw, of als de bovenste bodemlaag is verzadigd met water. Compost mag jaarrond worden uitgereden, maar ook niet als de bovenste bodemlaag is verzadigd met water.

Zuurregeling

Kijk kritisch naar de kwaliteit van het water dat wordt gebruikt voor het beregenen in de pottenteelt of druppelirrigatie in de vollegrond. Oppervlaktewater en bronwater kunnen veel bicarbonaat bevatten en doorgaans ook veel calcium en magnesium. Dit water wordt wel hard water genoemd. Iets bicarbonaat in water is positief, maar bij gebruik van water met veel bicarbonaat kan in de pottenteelt de pH in de potgrond oplopen en ontstaan er kalkvlekken op het blad. Ook kunnen sneller verstoppingen in het watergeefstelsel ontstaan. Dit is laatste is een aandachtspunt bij druppelirrigatie in de vollegrond. Aanzuren is een optie om het gehalte bicarbonaat te verlagen. Er zijn verschillende opties, zoals salpeterzuur toevoegen aan de mestbak of werken met een aparte zuurregeling. De belangrijkste stap is om eerst een watermonster te laten nemen om de kwaliteit van het water te bepalen.

Cimicifuga

Vermeerdering

Bij de vermeerdering van Cimicifuga is het belangrijk dat het uitgangsmateriaal niet te fijn is. Bij te fijn materiaal ontstaat snel rot. Gebruik gescheurd materiaal met minimaal twee tot drie neuzen of maak gebruik van weefselweek. Vermeerdering van Cimicifuga door middel van weefselweek levert snel een flinke partij op. Zet het gewas wel op een beschermde plaats, bij voorkeur in de kas of tunnel.

Primula

Botrytis

Let in Primula op Botrytis. Dit is te herkennen aan het grauwe schimmelpuis in het hart van de plant. Probeer het opgewas zo droog mogelijk te houden voor zo min mogelijk ziektedruk. Bestrijding is mogelijk met bijvoorbeeld Teldor of Signum.

Sedum

Larve gegroefde lapsnuitkever

Controleer oude potten op de kwekerij op aanwezigheid van larven van de taxuskever ofwel gegroefde lapsnuitkever. Vooral in plantmateriaal van Astilbe, Heuchera, Sedum, Sempervivum, Waldsteinia en varens worden vaak aantastingen waargenomen in potten die al langer op de kwekerij staan. Gooi planten die zwaar zijn aangetast tijdig weg. Als de bodemtemperatuur boven de 10°C is, kunnen aaltjes worden ingezet. Deze werken goed, mits de bodemtemperatuur voldoende hoog is.

Lelie

Plantgoedontsmetting

Voorkom een aantasting door Fusarium, Cylindrocarpon en Penicillium door het plantgoed te ontsmetten. Dompel de bollen gedurende 15 min. in één van de volgende combinaties:

- 0,5% captan 500 g/l + 1% Topsin M 500 g/l + 0,3% Mirage Elan;
- 1,5% Securo +1% Topsin M 500 g/l + 0,3% Mirage Elan.

Opmerkingen:

- Bovenstaande adviezen zijn op volgorde van kostprijs.
- Voer de ontsmetting uit als de bollen nog in rust zijn.
- Maak een ontsmettingsbad 24 uur voor gebruik aan.
- Voeg de middelen stuk voor stuk aan het bad toe en roer het bad goed op. Voeg prochloraz als laatste toe.
- Vul Mirage Elan aan met 1,25 maal de uitgangconcentratie.
- Vervang bij problemen met Fusarium prochloraz door 0,2% Rudis.
- Voeg bij een wortellesieaaltjesbesmetting 0,09% Velum Prime toe.
- Voeg bij een mijtbesmetting 0,078% Apollo toe.

Kali op maat

Lelies nemen 120 tot 160 kilo kali per seizoen op. De bodemvoorraad van kali varieert sterk van perceel tot perceel. Alleen een grondmonster geeft hier inzicht in. Wanneer het K-getal hoger is dan 22, is bemesten niet nodig. In dierlijke mest zit vrij veel kali; houd hiermee rekening als dit is gebruikt. Kali is erg beweeglijk in zandgrond.

Een aanvullende gift tijdens de teelt is nuttig als:

- er voor de teelt een lage gift kali is gegeven;
- er (extreem) veel regen in korte tijd is gevallen.

Door bemonstering tijdens de teelt is dit te volgen en eventueel bij te sturen. Te veel kali in de grond kan opname van magnesium en mangaan belemmeren en daardoor

gebreksverschijnselen van deze elementen tot gevolg hebben zonder dat er een werkelijk tekort is.

Plantgoed planten

De beste planttijd voor lelies is in het westen van Nederland de maand maart. In het zuiden en oosten van het land is april beter. Eerder planten geeft een vroege opkomst en meer kans op nachtvorstschade, vooral in het oosten en het zuiden van het land. Later planten dan maart/april geeft opbrengstvermindering. Vanzelfsprekend moet de conditie van de grond goed zijn.

De beste plantdiepte voor plantgoed is 8 tot 10 cm losse grond op de bollen. Dieper planten kost opbrengst aan leverbaar. Ondieper planten geeft wel meer opbrengst maar daar staat tegenover dat de stengelbollen fijner zijn en er meer kans is op schade door bemesting en onkruidbestrijdingsmiddelen. De bollen zijn tevens gevoeliger voor droogte. Bij de oogst zijn er meer problemen bij het stelen trekken en er is vanwege een hoge temperatuur op bolniveau meer kans op doorwas.

Om een goede verdeling van de bollen te krijgen, is het van belang niet te hard te rijden. Door het 'shaven' van de wortels rollen de bollen gemakkelijker, waardoor het plantbeeld ook regelmatig is. Voorkom dat de bollen op "dotjes" worden geplant. Dit kost opbrengst en levert geen mooie ronde bollen op! De plantcapaciteit wordt sterk beïnvloed door de organisatie rondom het planten.

Afbehandelde schubben planten

Plant schubben die een temperatuurbehandeling hebben gehad bij voorkeur vóór half april. Plant in de kustprovincies vanaf eind februari en in het zuiden en oosten van het land begin april in verband met kans op nachtvorstschade. Planten voor een goede opbrengst kan als de schubben voldoende kou hebben gehad. Aziatische hybriden hebben acht weken kou nodig, Longiflorums drie weken en Oriëntaal-hybriden negen tot twaalf weken. De kou heeft een grote invloed op de uiteindelijke opbrengst. De kou kan in de koelcel (2 tot 5°C) of in de grond worden gegeven. Ook een combinatie van beide is mogelijk. De combinatie geeft de mogelijkheid om de schubben zo vroeg mogelijk te planten. Voorwaarde is dat de warmtebehandeling en de vier weken 17°C vóór 15 februari zijn voltooid. Dit lukt zowel bij Aziatische hybriden, Longiflorums als LA's. Als de warmtebehandeling later is afgelopen, is het beter om de kou volledig in de koelcel te geven en pas na afloop ervan te planten. Als toch direct wordt geplant, is de kans groot dat de grondtemperatuur niet lang genoeg voldoende laag blijft. Hierdoor komen de schubben erg laat, traag en ongelijk op. Plant de schubben circa 5 cm diep.

Hyacint

Virus

Viruszieke planten kunnen gezonde planten ziek maken door overdracht via luizen. Naast blad of steelverkleuring is er ook sprake van een behoorlijke opbrengstvermindering door deze ziekte. Zieke planten groeien 10-15% minder dan gezonde planten. Voor een goede oogst is een gezond gewas noodzakelijk. Gebruik daarom gezond uitgangsmateriaal en selecteer het opgeplante materiaal nauwkeurig. Plant gezonde bollen niet in de buurt van aangetaste partijen. Vliegende luizen kunnen het virus gemakkelijk 10 meter verder overbrengen. Verwijder de zieke planten zo vroeg mogelijk in het seizoen en zorg dat de luizen de zieke planten niet kunnen aanpakken. Begin met spuiten tegen virusverspreiding wanneer vanaf half april warme dagen verwacht worden en ga door met spuiten zolang er nog groene planten staan of tot tien dagen voor het rooien.

Narcis

Selectie Tête-à-Tête op meerbloemigheid

Tussen partijen en bollen van 'Tête-à-Tête' zijn grote verschillen in meerbloemigheid. Selectie biedt de mogelijkheid om de meerbloemigheid van een partij te verbeteren. Bij partijen die al een hoge mate van meerbloemigheid hebben, zijn de resultaten van de selectie veel beter dan bij partijen met veel enkele bloemen. Tijdens de bloei kan de teler gemakkelijk zijn selectiepartij op meerbloemigheid selecteren.

Tulp

Kwade grond

Bij kwade grond (*Rhizoctonia tuliparum*) blijven planten pleksgewijs weg. Bij lage temperaturen breiden deze plekken uit. In de grond zijn de bollen aangetast, terwijl de wortels gezond zijn. Op de bolneus is wit schimmelpuis te zien met grote sclerotien, die eerst wit en later violet tot zwart van kleur zijn. Van binnen zijn de sclerotien paars. Aangetaste bollen vertonen na doorsnijden bruine ringen. Als de bodemtemperatuur oploopt tot boven ± 12°C stopt de uitbreiding van deze ziekte. Verwar dit beeld niet met de koudeminnende stam *Rhizoctonia solani*. Bij deze soort vind je in de bollen geen bruine ringen. Planten die pas laat zijn aangetast, geven kleine bollen met een gehavende huid en rotte plekken in de rokken. Tijdens het verdere bewaarseizoen verkalken de plekken in de buitenste bolrok. Verwijder de aangetaste plekken met bollen en grond vroegtijdig en markeer de uitgestoken plekken en randen teken ze uit. De sclerotien kunnen in de grond jarenlang levensvatbaar blijven. Telers verspreiden zelf de ziekte met de zeefgrond of door grondbewerkingen. Inundatie bestrijdt 'kwade grond' goed.

Wanneer er zonder dat er een inundatie is uitgevoerd op een besmet perceel opnieuw een gewas komt te staan dat vatbaar is voor kwade grond, is een grondbehandeling met Rizolex nodig. Kwade grond komt gelukkig steeds minder voor, mede door gebruik van Topsin M bij de bolontsmetting.

Iris

Strepenzieke

Strepenzieke wordt veroorzaakt door de bacterie *Pseudomonas fluorescens*. De bacterie kan op het blad van vele planten voorkomen zonder voedsel aan het blad te onttrekken of schade te doen en komt op alle grondsoorten voor. Irisplanten worden alleen ziek als de planten beschadigd zijn. Dit kan door (nacht)vorst, wind, hagel of stro verwijderen. Irissen met veel blad zijn gevoeliger, doordat het gewas langer nat blijft. Gevoelig zijn onder meer 'Apollo' en 'Saturnus'.

Bacterieziekten zijn uitermate moeilijk te bestrijden. Een doeltreffend middel is niet voorhanden. Gezien het feit dat beschadigingen dé invalspoor zijn voor deze bacterieziekte, is het belangrijk om het gewas zo gaaf mogelijk te houden. In dit verband is de vuurbestrijding dus belangrijk.

Anemone coronaria

Rhizoctonia solani

Bij een aantasting door *Rhizoctonia solani* stagneert direct na opkomst de groei en verwelken de blaadjes. Op de ondergrondse delen van blad en bloemstelen zijn iets ingezonken plekjes te zien, die op vretelij lijken. Soms komen de aangetaste planten niet op. De knol en de wortels worden niet aangetast, zodat de planten zich later in het groeiseizoen kunnen herstellen. In de bovenste grondlaag komen veel schimmelraden voor, die bij het uit de grond trekken van de blaadjes vooral zichtbaar worden door de aanhangende zandkorrels. De ziekte kan zich gedurende het gehele seizoen pleksgewijs snel uitbreiden. Spuit ter bestrijding tijdens het planten met bijvoorbeeld 14 l Rizolex + 3 l Monarch per ha en frees deze middelen 4 cm diep in.

Dahlia

Zwarte bladtoppen en ruw stek

Onder te vochtige omstandigheden in de oplegruimte kan de groei van de stekken stagneren en krijgen de stekken zwarte bladtoppen of worden ruw. Bij zwarte bladtoppen worden de topjes van de bladeren voor het plukken plotseling glazig en vervolgens zwart. Dit verschijnsel treedt alleen op onder warme en zeer vochtige omstandigheden. Bij ruw stek zijn de blaadjes misvormd en is het oppervlak van de stengel iets ruw en soms lichtbruin. De stek ziet er propperig uit. Dit treedt vooral op in het

begin van de stekperiode als de oplegruimte te nat en de luchtvochtigheid te hoog is. Lucht de ruimte bij het zien van de eerste verschijnselen en geef minder water.

Krokus

Selectie op het veld

Selecteren op het veld is nodig om aaltjes, virus en dieven op te sporen.

Aaltjes

Aaltjeszieke planten zijn te herkennen aan de iets vroegere bloei dan de gezonde planten. De planten hebben bovendien een iets geknepen stand, soms geen bloem en vaak korter blad met dorre punten. Snij bij twijfel de oude knollen horizontaal door. Bij aaltjeszieke vertoont de oude knol een bruine stervormige verkleuring. Nieuwe knolletjes vertonen nog geen symptomen. Kook aaltjeszieke partijen binnen 10-12 dagen na de oogst. Het koken valt op een tijdstip dat het erg druk is op het bedrijf. Maak dus een planning. Later koken dan 10-12 dagen na het rooien geeft een mindere goede bestrijding van aaltjes.

Virussen

De verschillende virusziekten zijn:

- Grijs (irisgrijsvirus). De bloemen zijn vlekkerig en streperig en meestal misvormd en geknepen. Enkele weken na de bloei wordt vooral in soortkrokus vanuit de bladbasis een licht- en donkergroene tekening zichtbaar.
- Mozaïek (bonescherpmozaïekvirus). Na de bloei ontwikkelt zich een licht- en donkergroene mozaïektekening op de bladeren die vooral in 'Grote Gele' zichtbaar is.
- Ratelvirus is te herkennen aan de gele streepjes, vlekjes of kringetjes op het blad en soms ook aan gekartelde bladranden. Ratel is vooral na de bloei duidelijk zichtbaar. De bloemen kunnen ook vlekkerig of streperig zijn.
- Symptomen van waaierbont komen alleen in de bloem voor. De bloemen zijn vaak wat gerimpeld en vertonen waaiervormige strepen. Ze zijn eerder uitgebloeid dan gezonde bloemen.

Dieven

Verwijder dieven, door deze spichtige en bossige planten met knol en al uit te graven. Bij onvoldoende selectie gaat de uitbreiding van dieven snel en daalt de opbrengst aan leverbaar.

Stikstofbemesting soort/speciekrokus op zand

Het gewas krokus heeft relatief niet veel stikstof nodig. Verdeel de stikstofbemesting regelmatig over de maanden februari, maart en begin april. Verdelen in drie giften is meestal voldoende. Dat betekent dat de giften relatief klein zijn, ongeveer 27 kg zuivere N per keer. Dat komt overeen met

100 kg KAS per ha.

Wanneer de stikstofbemesting over twee giften verdeeld wordt, is de kans op een stikstoftekort door uitspoeling groter.

Gladiool

Sorteren van pitten

Sorteer voor een regelmatigere opkomst, bloei en groei, en dus een betere financiële opbrengst, de maat 4-6 in tweeën, namelijk 4-5 en 5-6. Dat geldt ook voor de maat 3-4; sorteer deze in 3-3,5 en 3,5-4.

Sorteren van kralen

Een gelijkmatig gewas geeft de beste opbrengst. De plantmaat en sortering beïnvloeden de gelijkmatigheid van het gewas. Sorteer per halve maat, bijvoorbeeld 1-1,5 / 1,5-2 / 2-2,5 cm. Overweeg om op kwartmaat te sorteren om een nog regelmatigere gewas en groei te krijgen. Schoon tijdens het sorteren de kralen door middel van een afzuiger. Voorkom vermenging met andere cultivars.

Narcis

Strijken van het gewas

Het strijken van narcissen betekent een moeilijkere oogst, slechtere kwaliteit en verlies van bloemen. Strijken is te voorkomen door rekening te houden met de volgende factoren:

- De 34°C-behandeling geeft een snellere gewasgroei. Voor broei in januari voorzichtig zijn met het geven van deze behandeling.
- Extra koude geeft een langer en slapper gewas. De geadviseerde koudeperiode aanhouden en voor de late broei cultivars met een lange koudeperiode gebruiken.
- Ongekoelde bollen niet te vroeg planten anders is bij broei in maart en april de koudeperiode te lang. Voor de late broei de bollen tot planten bewaren bij 20°C. De uiterste plantdatum is half november.
- De kastemperatuur en de relatieve luchtvochtigheid verlagen als het gewas dreigt te strijken.
- Bij een hoge plantdichtheid komt er minder licht tussen het gewas. Hierdoor kan het gewas (met name cultivars met veel bloemen) sneller gaan strijken. De bollen niet te dicht planten.
- Een stikstofbemesting is in broeierij niet nodig. Stikstof geeft een langer en slapper gewas.

Lelie

Bladaaltjes

Bladaaltjes kunnen problemen geven in de kas. Aangezien de meeste teeltbedrijven hun kookbaden inmiddels hebben laten controleren, komen aantastingen door bladaaltjes minder voor dan voorheen. De aantasting is te herkennen aan bruine plekken

in het blad, die begrensd zijn door de nerven. De aangetaste bladeren zitten veelal in het ‘midden’ van de stengel. De topbladen zijn verdikt en misvormd. Er is sprake van ‘platkoppen’: geen bloei en de bladeren dicht op elkaar. De besmetting komt in eerste instantie met zieke bollen mee. Verspreiding in de kas kan via beregening of vanuit besmette grond. Bladaaltjes kunnen zonder gewasresten gedurende een periode van zes tot acht weken in de grond overleven.

Bestrijding:

- Verwijder zieke planten tijdens de teelt. Herbesmetting vanuit dit materiaal in de grond is mogelijk.
- Stoom de grond na een teelt waarin bladaaltjes voorkwamen. Indien de aantasting zich beperkte tot enkele planten is het niet noodzakelijk om te stomen maar kan worden volstaan met het zo snel mogelijk verwijderen van de aangetaste planten.
- Geef de bollen van besmette partijen vlak voor het planten een warmwaterbehandeling van 2 uur 39°C. Bij Aziaten is hiervan geen, maar bij Longiflorums, Oriëntals en OT hybriden wel enige schade te verwachten.
- Wanneer u niet kunt stomen, ruim dan alle gewasresten van de voorgaande teelt op! Hierdoor wordt de infectiedruk vermindert.
- Behandel de grond met 400 g/are Vydate.

Gewasbescherming

Spuitedoppen

Bij het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen is naast het bepalen van het tijdstip en het middel ook de keuze van de spuitdop belangrijk. Contactmiddelen werken over het algemeen beter als ze goed verdeeld over het bladoppervlak terecht komen. Bij lokaal-systemische middelen, zoals Kenbyo, Flint, Folicur en Rudis, zien we liever een iets grovere druppel die bovendien wat dieper in het gewas doordringt. Hierdoor is een betere opname

mogelijk. Bij spuiten met een fijne druppel gaat veel spuitvloeistof in de vorm van drift verloren. Gebruik van driftreducerende doppen of een driftreducerende spuittechniek met minimaal 75% is sinds 1 januari 2018 overal verplicht. Let op dat voor sommige middelen, zoals Stomp, Wing P en Somicidin Super, in de bloembollenteelt minimaal 90% driftreductie noodzakelijk is. Een hogere driftreductieklasse bereiken met alleen een verandering van spuitdop leidt altijd tot een grover spuitbeeld. De effectiviteit van de bespuiting verbeteren kan door gebruik van hulpstoffen. Ook kan er gekozen worden voor een aanvullende driftreducerende techniek, zoals luchtondersteuning, MagGrow, Wingsprayer, om met een fijnere spuitdop toch een hoge driftreductieklasse te bereiken. Gebruik langs de perceelsranden een kantdop. Dit vermindert de drift aanzienlijk. Afhankelijk van de situatie (spuittechniek, teeltvrije zones, te gebruiken middelen), zijn verschillende doppen te gebruiken.

Voorkom resistentie

Schimmels kunnen snel resistentie ontwikkelen tegen sommige fungiciden. De diverse fungiciden kunnen per werkingsmechanisme worden onderverdeeld in een aantal groepen. De risicovolle groepen zijn:

- strobilurinen: Kenbyo FL, Flint, Amistar, Signum* en Collis*;
- SDHI's: Velum Prime, Luna Privilege, Sensation* en Experience*, Allstar, Collis* en Monarch;
- triazolonen: Folicur, Rudis, Mirage Elan, Spirit* en Phantom*.

* Deze middelen bevatten twee werkzame stoffen uit verschillende groepen waardoor het gevaar op resistentie wordt beperkt.

Om zo lang mogelijk van de goede werking van deze middelen te kunnen profiteren is het van belang een goede resistentiestrategie op het bedrijf toe te passen. Dit kan in het geval van de vuurbestrijding door de middelen uit één groep niet meer dan maximaal een derde van het aantal bespuitingen tegen vuur in te zetten. Combineer middelen met één werkzame stof altijd met een basismiddel. Gebruik hiervoor mancozeb** of Solofol. Voor Solofol geldt dat deze tweemaal mag worden toegepast voordat 25% bodembedekking door het gewas is bereikt. In de middelen Palladium/Switch, Collis, Spirit/Panthom, Luna Experience en Luna Sensation zitten al twee werkzame stoffen waardoor het toevoegen

van een basismiddel niet nodig is. Door de middelen op de juiste manier te combineren en af te wisselen is een goed resultaat te behalen.

** In de Zuidelijke Bloembollenstreek is mancozeb niet toegelaten.

Bodem/Bemesting

Perceelkeuze

Bolgewassen kunnen aangetast worden door diverse plantenparasitaire aaltjes die in de grond van een perceel aanwezig zijn. Welke aaltjes en welke aantallen schadelijk zijn, hangt onder meer af van het gewas, de grondsoort en het organischestofgehalte. Laat van elk perceel dat u van plan bent om te huren een grondmonster onderzoeken op plantenparasitaire aaltjes. Laat het grondmonster uitbroeden (incubatie) voor een betrouwbaar resultaat. De aaltjes in de wortelresten worden dan ook meegenomen. Het laboratorium geeft bij de uitslag een algemeen advies. Voor een specifiek advies kan u contact opnemen met uw adviseur.

Techniek

Standaardisatie fust

In de bollensector worden diverse kistmaten gebruikt. Per streek is de volgende kistmaat het meest gangbaar (zie tabel).

Door het gebruik van grotere palletkisten wordt het aantal transportbewegingen minder en kan meer volume worden verplaatst met dezelfde handelingen. Dit betekent dus arbeidsbesparing.

Streef naar het gebruik van kisten die in de omgeving gebruikelijk zijn. Dit bevordert de uitwisseling van kisten bij een (tijdelijk) tekort.

Een teler die kisten heeft van 120 x 100 en deze te klein vindt, kan voor dezelfde wand kisten van 120 x 120 zetten. Je kunt de wanden dan blijven gebruiken, maar de inhoud van de palletkisten is veel groter. Wat betreft de breedte voor kantelaar en dergelijke zijn er dan ook geen problemen. Naast bovengenoemde maten komen er nog minimaal vijftig varianten voor. Gelet op de uitwisselbaarheid, is het verstandig om een van bovenstaande maten te kopen. Belangrijk bij alle maten kisten is een netto-palletopening van 17 cm. Bij een kleinere palletopening neemt het stroomverbruik door de hogere tegendruk sterk toe. Bollen krijgen dan ook minder lucht per m³ per uur.

N.B. soms zijn de palletkisten geen 120 x 150, maar bijvoorbeeld 119 x 149. Let hierop.

Gebied	Kistmaat	Luchtsystemen
Bloembollenstreek De Zuid	120 x 120 x 100 cm	Tweelaags
Noordelijk Zandgebied	120 x 120 x 100 cm	Tweelaags
Flevoland e.o.	150 x 120 x 92 cm	Eenlaags/tweelaags
West-Friesland	150 x 120 x 92 cm	Eenlaags/tweelaags